

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de son dönemde ekonomik göstergelerde yaşanan olumsuz gelişmeler karşısında tüketici kredisi ve kredi kartı kullanımında belirgin bir artış yaşanmış olup, bu kredi türlerine ilişkin borçlanmanın yapısı, takibe düşme oranları ve toplumsal etkilerinin bütüncül şekilde incelenerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunu saygılarımızla arz ederiz. 03.03.2026

Ali Öztunç
K. M. M. M. M.
M. M. M. M. M.

Talat Dinçer
MERSİN
T. M. M. M. M.

Tahsin BECAN
Yalova Milletvekili

Ömer Fethi Eryer
M. M. M. M. M.

Günay Aksoy Ağarlı
İstanbul M. M. M.

Özgür Çayhan
Çankaya M. M. M.

Senka Sarı
Balıkesir M. M. M.

Evrim Karabör
Aydn M. M. M.

Veadi Rıdvanlı
Kırklareli M. M. M.

GEREKÇE

Türkiye ekonomisinde son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon, hayat pahalılığı ve reel ücretlerdeki gerileme, vatandaşların temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla borçlanmaya yönelmesine neden olmuştur. Özellikle gıda, barınma, enerji ve ulaşım giderlerinde yaşanan fahiş artışlar, sabit ve dar gelirli kesimlerin harcamalarını kredi kartı ve tüketici kredileri yoluyla finanse etmesini yaygınlaştırmıştır. Hanehalklarının büyük bölümü, gelirleri harcamalarını karşılamadığı için borçları yeni borçlarla kapatmaya gitmiş, bu da üzerlerindeki yükü katlanarak artırmıştır.

Bireysel kredi ve kredi kartı borç stokunda son yıllarda kayda değer artış gerçekleşmiştir. Kredi kartı bakiyelerindeki yükseliş ve ihtiyaç kredilerinin yaygınlaşması, hanehalkı borçluluğunun tarihsel ortalamaların üzerine çıktığını göstermektedir. Bunun yanı sıra Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayımlanan raporlar, kredi kartı faiz oranlarındaki artışın borçlanma maliyetini yükselttiğini ve takibe düşen alacaklarda artış eğilimi bulunduğunu gözler önüne sermektedir.

Vatandaşların toplam borçları, 2016 yılından bu yana yaklaşık 14 kat artarak 6,3 trilyon liraya kadar ulaşmıştır. Bunun 3,1 trilyonunu tüketici kredileri, 3 trilyonunu ise kredi kartı borçları oluşturmaktadır. Vatandaşların tüketici kredisi ve kredi kartı borçlarının takipte olan kısmı ise söz konusu dönemde 14,1 kat artarak 272 milyar liraya kadar yükselmiştir. Bu rakamlar, vatandaşların ağır bir borç yükü altında olduğunu göstermektedir.

Bu borçlanmanın bir sonucu olarak, bankacılık sektöründe takipteki alacaklar da önemli düzeyde artmıştır. Takipteki alacakların toplamı 650 milyar liraya yaklaşmış olup, bu durum borç geri ödeme güçlüğüne yaygınlaştığına işaret etmektedir.

Kredi kartı faiz oranlarının ve gecikme faizlerinin yükselmesi, asgari ödeme tutarını karşılayabilen, ancak borcun tamamını kapatamayan geniş bir kesimin oluşmasına yol açmıştır. Bu durum borcun devreden bir yük haline gelmesine ve faiz yükünün katlanarak artmasına neden olmaktadır. Özellikle düşük gelir gruplarında borç geri ödeme kapasitesinin zayıfladığı, icra takip dosyalarının arttığı ve finansal kırılganlığın derinleştiği gözlemlenmektedir.

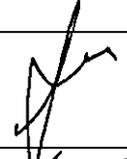
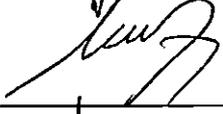
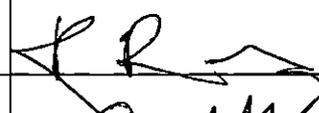
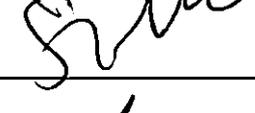
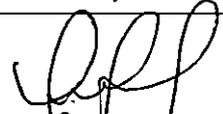
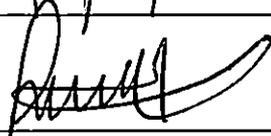
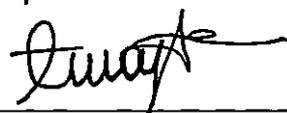
Genç nüfus, asgari ücretle çalışan kesimler ile yoksulluk sınırının altında maaş alan emeklilerin kredi kartı ve ihtiyaç kredisi kullanımındaki artış, uzun vadeli tasarruf olanaklarını azaltmakta ve ekonomik güvencesizlik hissini artırmaktadır. Borçlanmanın geçici bir finansman aracı olmaktan çıkarak kalıcı bir geçim yöntemi haline dönüşmesi, sosyal refah ve toplumsal denge açısından büyük bir risk oluşturmaktadır.

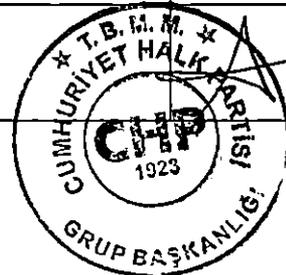
Uygulanan tedbirler ve kredi sınırlamaları kredi büyümesini kontrol altına almaya yönelik olsa da bu önlemlerin sosyal maliyetleri ile gelir dağılımı üzerindeki etkileri yeterince analiz edilmemiştir. Bankacılık sektörünün karlılığı artarken, hanehalkı borç yükünün ağırlaşması ekonomik adalet bakımından da değerlendirilmesi gereken önemli bir husustur.

Bu çerçevede; hanehalkı borçluluğunun son yıllardaki gelişiminin, gelir gruplarına göre kredi kartı ve ihtiyaç kredisi dağılımının, takipteki alacakların ve icra süreçlerinin sosyoekonomik etkilerinin ve faiz politikalarının vatandaş üzerindeki yükünün ayrıntılı biçimde araştırılması ve gerekli önlemlerin zaman kaybetmeden alınması gerekmektedir. Artan tüketici kredisi ve kredi kartı borçluluğunun ekonomik ve toplumsal etkilerinin tespit edilmesi, kalıcı ve adil çözümlerin geliştirilmesi amacıyla bu Meclis Araştırma Önergesi verilmiştir.

1750..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. Fahirî Özkan	Kırklareli	
3. Mehmet GÖZEMANŞUR	Gataç	
4. İLİAS KARASI	Sivas MÜ	
5. Şeref ARPACI	Develi MÜ	
6. Jale Nur SÜLLÜ	Eskeleş MÜ	
7. Utku Gökçör	Estiz MÜ	
8. Burhanettin ÖZÜÇÜ	Adana	
9. Av. Dr. M. Şerif TANRIKULU	Diyarbakır	
10. Melek Melek	Gaziantep MÜ	
11. Orhan SAMER	Adana	
12. Özgür Erdem İNCE	Ardahan	
13. A. Tuncay ÖZKAN	İzmir	
14. Seyit TOKUN	Ordu	
15. Ayhan BARUT	Adana	

16.	Mahir POLAT	izmir	
17.	Nurten Yontar	Pekirdöğ	
18.	Mahmut Taner	Zeytinlik	
19.	Deniz Demir	Ankara	
20.	Gamze TAŞCIAR	Ankara	
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

